

ACADEMICA

REVISTĂ EDITATĂ DE ACADEMIA ROMÂNĂ

DIRECTOR: ACAD. IONEL-VALENTIN VLAD, PREȘEDINTELE ACADEMIEI ROMÂNE

Nr. 9
SEPTEMBRIE
2017
Anul XXVII
323

DIRECTORI:

Acad. Mihai DRĂGĂNESCU
(director fondator)
octombrie 1990 – ianuarie 1994

Acad. V.N. CONSTANTINESCU
februarie 1994 – ianuarie 1998

Acad. Eugen SIMION
februarie 1998 – aprilie 2006

Acad. Ionel HAIDUC
mai 2006 – aprilie 2014

Acad. Ionel-Valentin VLAD
din mai 2014 –

CONSILIUL EDITORIAL:

Acad. Ionel-Valentin VLAD
Acad. Cristian HERA
Acad. Bogdan C. SIMIONESCU
Acad. Victor SPINEI
Acad. Alexandru SURDU
Acad. Victor VOICU

Acad. Dan BĂLTEANU
Acad. Alexandru BOBOC
Acad. Constantin IONESCU-TÎRGOVIȘTE
Acad. Ioan-Aurel POP
Acad. Eugen SIMION
Acad. Răzvan THEODORESCU
Acad. Maria ZAHARESCU

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Redactor-șef
Dr. Narcis ZĂRNESCU

Redactori I
Mihaela-Dora NECULA
Elena SOLUNCA-MOISE

SECTOR TEHNIC:

Tehnoredactor
Dr. Roland VASILIU

Operatori-corectori
Aurora POPA
Ioneta VLAD

E-mail: academica@acad.ro

revista_academica2006@yahoo.com

Adresa web: http://www.acad.ro/academica2002/pag_academica.htm

Tel. 021 3188106/2712, 2713; Fax: 021 3188106/2711

MIHAIL KOGĂLNICEANU – UN MARE OM POLITIC		
Dan Berindei, Mihail Kogălniceanu – constructor al României moderne	5	
Eugen Simion, Un spirit mesianic care recomandă moderația și chibzuința.		
Moralistul Kogălniceanu. Un pedagog al nației	9	
Alexandru Zub, Posteritatea lui Kogălniceanu	14	
Paul Cernat, Mihail Kogălniceanu și „școala critică” moldovenească	17	
BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE – 150 DE ANI		
Alexandru Surdu, Biblioteca Academiei Române – tezaur de cultură românească ...	23	
Răzvan Theodorescu, De 60 de ani cititor în Sala „Bianu”	27	
Maria Carmen Nadia Petre, Biblioteca Academiei Române – scurt istoric	29	
Dan Berindei, Biblioteca Academiei Române a împlinit un secol și jumătate de existență	34	
ZIUA LIMBII ROMÂNE		
Gabriela Pană Dindelegan, De ce prețuiesc cercetătorii străini limba română?	35	
Gheorghe Păun, Despre limba română, dinspre România de la Argeș	39	
SUB EGIDA ACADEMIEI ROMÂNE		
Dan Dascălu, Cea de a 40-a ediție a Conferinței Anuale de Semiconductori	42	
OPINII		
Alexandru Boboc, Situația spirituală a timpului nostru. Însemnări	46	
Anton Carpinski, Mintea captivă și servitutea voluntară în „societatea spectacolului”	52	
EVOCĂRI		
Costin Cernescu, Academicianul Ștefan S. Nicolau (1896–1967) – fondatorul școlii române de virusologie	57	
Titus Brustur, O importantă contribuție tectonică ignorată: Ștefan I. Mateescu (1888–?1970) și semifereastra Vrancea	62	
INSTITUTE ALE ACADEMIEI ROMÂNE		
Ioan Bolovan, Bilanț pozitiv la sfârșit de an pentru Comitetul Național al Istoricilor din România și pentru România	69	
IN MEMORIAM		
Victor Axenciuc, Gheorghe Dolgu (1929–2017)	71	
CRONICA VIEȚII ACADEMICE		73
APARIȚII LA EDITURA ACADEMIEI		75
GHID PENTRU AUTORI		77

Biblioteca Academiei Române – scurt istoric

Maria Carmen Nadia Petre*

Biblioteca Academiei Române a fost înființată la data de 6 august 1867, la un an după fondarea Societății Academice Române. Încă de la început a avut misiunea de a aduna și conserva în colecțiile sale fondul național de manuscrise și tipărituri, ilustrând istoria și cultura românească. Se avea în vedere „transformarea în timp a bibliotecii într-un puternic centru de documentare științifică pentru toți cei chemați să studieze viața trecută și prezentă a poporului român în toate manifestările ei”.

Biblioteca Academiei Române este bibliotecă de tip enciclopedic, având ca model Bibliothèqu Nationale de France. Este beneficiară a Legii Depozitului legal din anul 1885, iar din anul 1901 are statut de bibliotecă națională. Din anul 1954 are statut de centru de cercetare, reatestat în anul 2007. În prezent, patrimoniul bibliotecii conține peste 13 milioane de unități de bibliotecă, fiind una dintre cele mai vechi, mai valoroase și vaste biblioteci din țara noastră.¹

Manifestări aniversare

În perioada 13–15 septembrie 2017 s-au desfășurat manifestările dedicate sărbătoririi aniversării a 150 de ani de la înființarea Bibliotecii Academiei Române.

Sesiunea dedicată aniversării a 150 de ani de la înființarea Bibliotecii Academiei Române s-a desfășurat în cursul zilei de 13 septembrie, în Aula Academiei Române. Sesiunea a fost onorată de prezența ministrului Educației Naționale, precum și a altor personalități ale vieții culturale. Mesajele acestora au reiterat importanța, valoarea și mai ales utilitatea Bibliotecii Academiei Române, fiind adresate totodată cele mai alese urări de felicitare la ceas aniversar.

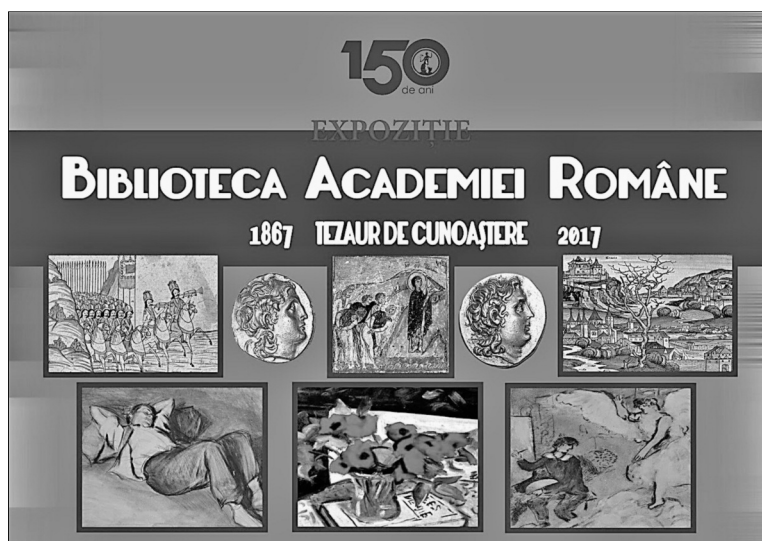
În continuare a urmat alocuțiunea domnului academician Florin Gheorghe Filip, director general al Bibliotecii Academiei Române, care a susținut comunicarea cu tema *Biblioteca Academiei Române în societatea cunoașterii*. Cercetarea Domniei Sale a

*Afiș sesiune aniversar – Aula Academiei Române.²
Sursa: site-ul Academiei Române*

---

*Bibliograf, dr., Biblioteca Academiei Române, București

Afiș expoziția Biblioteca Academiei Române: Tezaur de cunoaștere³

evidențiat importanța majoră a instituției, încă de la crearea sa, aducând în prim-plan cele mai noi proiecte, care facilitează accesul la valoroasele colecții pe care le deține.

Despre principalele momente ale evoluției importantei instituții de cultură au vorbit domnul academician Ionel-Valentin Vlad, președintele Academiei Române, și domnul academician Alexandru Surdu, vicepreședinte al Academiei Române, acesta din urmă prezentând comunicarea *Biblioteca Academiei Române – tezaur de cultură românească*. Domnul academician Eugen Simion, președintele Secției de filologie și literatură, a vorbit despre *Biblioteca Academiei Române sub trei directori: D. Panaitescu-Perpessicius, Tudor Vianu și Șerban Cioculescu*.

Un moment apreciat a fost reprezentat de intervenția domnului academician Răzvan Theodorescu, președintele Secției de arte, arhitectură și audiovizual, care a relatat câteva amintiri ale Domniei Sale în calitate de cititor al Bibliotecii, în comunicarea *De 60 de ani cititor în Sala „Ioan Bianu”*.

Sesiunea a fost continuată de vernisajul expoziției „Biblioteca Academiei Române: Tezaur de cunoaștere”, desfășurat în Sala „Theodor Pallady” a Bibliotecii, unde au fost expuse lucrări din colecțiile Cabinetului de Stampe și din patrimoniul Bibliotecii Academiei Române.

Simpozionul științific

Lucrările simpozionului științific cu tema „Valori patrimoniale ale Bibliotecii Academiei Române” s-au desfășurat în Amfiteatrul „Ion Heliade

Rădulescu” al Bibliotecii. Tema aleasă reamintește societății culturale române că oricând, oriunde se poate vorbi despre valoroasele colecții ale Bibliotecii Academiei, dar mai ales când instituția își serbează cei 150 de ani de existență!

Scopul simpozionului științific a fost crearea mediului adecvat pentru reunirea mai multor specialiști din domeniul biblioteconomic și nu numai, atât din București, cât și din întreaga țară, care să prezinte în lucrările lor aspecte legate de evoluția în timp și rolul Bibliotecii Academiei Române și valoroaselor ei colecții.

Desfășurarea simpozionului

Simpozionul s-a desfășurat în zilele de 14 și 15 septembrie. Au fost invitați să prezinte lucrări specialiști ai domeniului biblioteconomic și nu numai, din București (14) și din întreaga țară (trei din Timișoara, doi din Iași, unu din Constanța, unu din Brașov, unu din Sinaia) și unu din Republica Moldova. La simpozion au participat cadre didactice din învățământul biblioteconomic, colegi din Biblioteca Academiei Române și de la filialele Bibliotecii Academiei Române din Cluj, Timișoara și Iași, precum și reprezentanți ai altor biblioteci din țară. Numărul participanților în prima zi a fost de circa 180.

Domnul academician Florin Gheorghe Filip, directorul general al Bibliotecii Academiei Române, a deschis lucrările simpozionului științific, adresând cuvinte de bun venit invitaților și tuturor participanților.

Apel pentru comunicări⁴

În contextul aniversării a 150 de ani de activitate neîntreruptă a Bibliotecii Academiei Române acesta a adresat felicitări angajaților.

În prima zi, 14 septembrie, lucrările simpozionului au fost împărțite în patru secțiuni.

Secțiunea I a avut ca moderatori pe domnul academician Florin Gheorghe Filip, directorul general al Bibliotecii Academiei Române, și doamna prof. univ. dr. Angela Repanovici, din cadrul Universității Transilvania din Brașov.

Domnul prof. univ. dr. Mircea Regneală, de la Universitatea București, a deschis sesiunea de comunicări științifice prezentând lucrarea *Biblioteca Academiei și biblioteconomia românească*. În continuare au fost prezentate următoarele comunicări:

– Domnul prof. univ. dr. Sorin Crișan, directorul Bibliotecii Academiei Române Filiala Cluj, a vorbit despre *Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca – istoric și valori*.

– Doamna prof. univ. dr. Angela Repanovici, de la Universitatea Transilvania din Brașov, a prezentat *Analiza cercetării academice din domeniul patrimoniului folosind metode scientometrice*.

– Domnul conf. dr. Ioan David, directorul Bibliotecii Filialei Timișoara a Academiei Române, a relatat despre *Patrimoniul spiritualității bănățene – vector de cultură, educație și cercetare științifică în cadrul Bibliotecii Filialei Timișoara a Academiei Române*.

– Doamna dr. Corina Apostoleanu, directoarea Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” din Constanța, a vorbit despre importanța Bibliotecii Academiei, în comunicarea *Biblioteca Academiei, sursă de cercetare și documentare, de interes național: mari scriitori români interbelici în reviste literare dobrogene*.

Secțiunea a II-a a fost moderată de domnul dr. Cornel Lepădatu, director adjunct al Bibliotecii Academiei Române, și doamna dr.d. Claudia Lungu de la Biblioteca Națională a României. În cadrul acestei secțiuni au fost prezentate următoarele comunicări:

– Doamna prof. univ. dr. Niculina Iacob, de la Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării Universitatea din Suceava și Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca, a prezentat comunicarea *Cartea românească veche din Imperiul Habsburgic (1691–1830). Recuperarea unei identități culturale și Integrala antologică a Școlii Ardelene*.

– Doamna dr.d. Claudia Lungu, de la Biblioteca Națională a României, a prezentat *Biblioteca Academiei Române în context memorialistic, în comunicarea Jurnal în fărâme: Biblioteca Academiei în pagini de memorialistică*.

– Doamna lector univ. dr. Maria Micle, de la Universitatea de Vest din Timișoara, a evidențiat importanța lecturii în secolul trecut, în prezentarea sa intitulată *Perspective asupra lecturii. Întoarcere în viitor: secolul al XIX-lea*.

Program simpozion „Valori patrimoniale ale Bibliotecii Academiei Române”⁵

– Doamna dr. Elena Chiaburu, de la Biblioteca Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, a vorbit despre cenzura cărților în regimul comunist, în comunicarea *Cărți „interzise” din patrimoniul Bibliotecii Academiei Române*.

– Doamna dr. Dorina Măgărin, de la Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara, a prezentat comunicarea *Valențele patrimoniale ale publicațiilor periodice – studiu de caz „Biblioteca românească”, Buda*.

– Doamna Elena Cojuhari, de la Biblioteca Națională a României, a relatat câteva aspecte din activitatea academicianului Vasile Stroescu, în comunicarea *Secvențe din activitatea academicianului Vasile Stroescu*.

A urmat un moment muzical susținut de Florentina Popescu de la Biblioteca Academiei Române și Casandra Lamandi de la Filarmonica din Pitești, care au interpretat *Duet K. 156 No. 1* de W.A. Mozart.

Secțiunea a III-a „Prietenii Bibliotecii Academiei Române” I, a fost moderată de domnul academician Florin Gheorghe Filip, directorul general al Bibliotecii Academiei Române, și domnul dr. Narcis Dorin Ion, directorul Muzeului Național Peleş din Sinaia. Secțiunea a debutat cu un recital de poezie susținut de actrița Manuela Goleșcu.

– Doamna Nora Rebreanu, fost senator, a vorbit despre *Dragostea de carte*.

– Doamna dr. Cristina Mocanu, de la Carpatia Group, a prezentat comunicarea *Microbinomul uman și cele 12 învățături*.

Secțiunea a IV-a „Prietenii Bibliotecii Academiei Române” II, a fost moderată de domnul academician Florin Gheorghe Filip, directorul general al Bibliotecii Academiei Române, și domnul dr. Narcis Dorin Ion, directorul Muzeului Național Peleş din Sinaia. Au fost prezentate lucrările:

– Domnul prof. univ. dr. Adrian Silvan Ionescu, directorul Institutului de Istoria Artei „G. Oprescu” al Academiei Române, a povestit câteva amintiri din postura de cititor al Bibliotecii: *Din amintirile unui studios al Bibliotecii*.

– Domnul Policarp Chițulescu, directorul Bibliotecii Sf. Sinod, a prezentat comunicarea *Colecțiile Bibliotecii Academiei Române – surse continue de inedit: Completări și îndreptări la Bibliografia Românească Veche*.

– Domnul dr. Narcis Dorin Ion, directorul Muzeului Național Peleş, a vorbit despre importanța parteneriatului dintre cele două instituții în comunicarea *Biblioteca Academiei Române, partener al Muzeului Național Peleş în organizarea expozițiilor dedicate Reginei Elisabeta și Regelui Ferdinand I al României*.

Secțiunea „Prietenii Bibliotecii Academiei Române” a avut în vedere cititorii fideli ai Bibliotecii,

---

unii dintre ei fiind invitați la acest moment aniversar să rostească câteva cuvinte.

A doua zi, 15 septembrie, lucrările simpozionului au fost împărțite în două secțiuni. Au prezentat comunicarea 15 colegi din Biblioteca Academiei Române, iar numărul participanților a fost de aproximativ 140.

Secțiunea a V-a, „Biblioteca Academiei Române – realizări și perspective” I a fost moderată de domnul dr. Cornel Lepădatu, directorul adjunct al Bibliotecii Academiei Române, și doamna Maria Rafailă, de la Biblioteca Academiei Române.

Secțiunea a VI-a, „Biblioteca Academiei Române-realizări și perspective” II a avut ca moderatori pe domnul academician Florin Gheorghe Filip, directorul general al Bibliotecii Academiei Române, doamna dr. Nadia Petre și doamna Daniela Stanciu, de la Biblioteca Academiei Române.

Secțiunea „Biblioteca Academiei Române – realizări și perspective” a reprezentat un moment de bilanț, întocmit cu ocazia sărbătoririi a 150 de ani de existență. Colegii noștri, șefi de departamente, au expus activitatea lor din bibliotecă alături de câteva mărturisiri inedite pe care le-au trăit în decursul a multor ani petrecuți în cadrul Bibliotecii Academiei Române.

Pe parcursul evenimentului a fost prezentată lucrarea *150 de ani de existență a Bibliotecii Academiei Române. O bibliografie deschisă*.

La finalul celor două zile, domnul academician Florin Gheorghe Filip a mulțumit tuturor participan-

ților. Concluzia desprinsă a fost că Biblioteca Academiei Române deține unul dintre cele mai bogate patrimonii culturale, iar colecțiile sale trebuie făcute cunoscute mai mult publicului larg.

Atmosfera acestor zile a fost una de sărbătoare și a cuprins întreaga asistență: invitați, vorbitori, angajați și organizatori. Aceștia au adresat cuvinte de felicitare și au urat Bibliotecii Academiei Române: La mulți ani!

Note

¹F.G. Filip, Biblioteca Academiei Române în societatea cunoașterii, Disponibil la: http://www.biblicad.ro/publicatii_proprii/2017%20F.G.%20Filip%20-%20Biblioteca%20Academiei%20Romane%20in%20Societatea%20cu%20n%20oasterii.pdf, Accesat: 26 septembrie 2017.

²Afiș sesiune aniversară Aula Academiei Române. Disponibil la: http://www.academiaromana.ro/com2017/-pag_com17_0913.htm, Accesat: 26 septembrie 2017.

³Afiș expoziția „Biblioteca Academiei Române: Tezaur de cunoaștere”. Disponibil la: <http://www.academiaromana.ro/com2017/img0913BAR150/d0913-BAR150-vernissaj.jpg>. Accesat: 26 septembrie 2017.

⁴Apel pentru comunicări. Disponibil la: <http://www.biblicad.ro/manifbar150-apel.html>. Accesat: 26 septembrie 2017

⁵Program simpozion „Valori patrimoniale ale Bibliotecii Academiei Române”. Disponibil la: <http://www.biblicad.ro/program%20simpozion.pdf>. Accesat: 26 septembrie 2017.

GHID PENTRU AUTORI

Propunerile de articole se predau la redacție în format electronic (CD, stick) sau se trimit prin e-mail, ca fișiere atașate.

Sunt returnate autorilor propunerile de articole care nu corespund indicațiilor din prezentul ghid, care nu sunt culese cu toate semnele diacritice pentru limba română sau franceză și care nu sunt corect scrise în limba română sau străină.

Sunt respinse propunerile de articole care au fost publicate (parțial sau integral), care nu au conținut științific pertinent, elemente originale, resurse bibliografice relevante și de actualitate.

Consiliul editorial decide acceptarea sau respingerea manuscrisului. Autorii sunt singurii responsabili asupra opiniilor și ideilor exprimate.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază!

Din cauza volumului mare de lucru, nu se primesc materiale dactilografiate sau scrise de mână care necesită culegere.

Pentru a scurta timpul de pregătire editorială, lucrările trebuie redactate, după cum urmează:

- Redactarea manuscriselor va respecta standardele precizate de Dicționarul explicativ al limbii române – DEX (ediția 2007, Editura Univers Enciclopedic sau <http://dexonline.ro/>), Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române – DOOM (ediția 2005, Editura Univers Enciclopedic), Hotărârea Adunării generale a Academiei Române din 17.02.1993 privind revenirea la grafia cu „â”, și „sunt”, în grafia limbii române (www.acad.ro/alte-Info/pag_norme_orto.htm).

- Cuvintele străine inserate în textul în limba română se vor culege italic.

- Se menționează referințele despre autori: titlul științific, prenumele și numele de familie ale autorilor, funcția, locul de muncă, localitatea, țara și datele de contact (telefon, e-mail etc.).

- Referințele bibliografice se scriu la sfârșitul articolului, în ordinea citării în text, numerotându-se cu cifre arabe, urmate de punct.

- Citările se scriu cu caractere italice. Fiecare citare trebuie să fie însoțită de sursa bibliografică, obligatoriu, menționată în lista de referințe bibliografice.

- Materialul ilustrativ se va prezenta separat de textul articolului, scanat cu rezoluția de 300 dpi, alb-negru cu extensia TIFF, sau se vor prezenta originalele ilustrațiilor, care vor fi scanate și prelucrate la redacție, după care se vor înapoia sub semnătură, autorului.

- În cuprinsul articolului se va menționa locul unde se va plasa figura sau tabelul, precum și legenda figurilor sau titlul tabelului.

- Tabelele trebuie să fie alb-negru fără coloane evidențiate cu alte culori.

De asemenea, dacă există scheme nu trebuie să aibă evidențieri în alte culori.

Dimensiunile unui articol trebuie să fie 5–6 pagini calculator, corp 12 și 3–4 ilustrații.

Redacția revistei „Academica“

Casa Academiei – Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, București, tel: 021.318.81.06/2712, 2713

**Abonamentele la revista „Academica“ se pot face prin mandat poștal pe adresa
revistei „Academica“, serviciul difuzare (Popa Aurora)**

sau cu ordin de plată în contul RO64TREZ7055005XXX006462,

Trezoreria sector 5, București.

Prețul unui abonament pentru 12 luni este 3 lei.

ISSN 1220-5737 78 PAGINI

PREȚUL 3 lei